

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 198/2020-23

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 26. mája 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Libora Duřu a Ladislava Duditřa (sudca spravodajca) predbeřne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED], zastúpenej advokátom Mgr. Vladimírom Šárnikom, Rořňavská 2, Bratislava, vo veci namietaného poruřenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 14 Co 120/2015-502 z 26. septembra 2017 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 63/2018 z 30. apríla 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Obsah ústavnej sťažnosti, sťažnostná argumentácia a návrh rozhodnutia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. augusta 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED] [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), pre namietané poruřenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Krajského súdu

v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 14 Co 120/2015-502 z 26. septembra 2017 (ďalej len „rozhodnutie krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Cdo 63/2018 z 30. apríla 2019 (ďalej len „rozhodnutie najvyššieho súdu“).

2. Ústavná sťažnosť po jej doručení nebola pridelená sudcovi spravodajcovi v súlade s čl. X bodom 2 Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 (ďalej len „rozvrh práce“). Plénum ústavného súdu prijalo 16. októbra 2019 dodatok č. 1 k rozvrhu práce. V zmysle čl. X bodu 5 písm. c) rozvrhu práce bola vec sťažovateľky 17. októbra 2019 prerozdelená a náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov pridelená sudcovi spravodajcovi Ladislavovi Duditšovi, ktorý je v zmysle čl. II bodu 3 rozvrhu práce členom štvrtého senátu ústavného súdu pracujúceho v zložení Miroslav Duriš (predseda senátu), Libor Duľa a Ladislav Duditš (členovia senátu).

3. Z obsahu ústavnej sťažnosti a priložených príloh vyplýva, že sťažovateľka sa ako žalobkyňa domáhala proti svojmu bývalému zamestnávateľovi ako žalovanému žalobou podanou na Okresnom súde Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) určenia neplatnosti skončenia pracovného pomeru výpoveďou z pracovného pomeru a náhrady mzdy. Okresný súd žalobu sťažovateľky zamietol rozsudkom č. k. 45 C 229/2010-464 z 12. januára 2015 (ďalej len „rozsudok súdu prvej inštancie“).

4. Proti rozsudku súdu prvej inštancie sťažovateľka podala odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým rozhodnutím tak, že rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Sťažovateľka podala proti rozhodnutiu krajského súdu dovolanie na najvyššom súde, ktoré odôvodnila nesprávnym právnym posúdením veci podľa § 421 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v platnom znení (ďalej aj „CSP“). Namietala najmä diskriminačný charakter skončenia pracovného pomeru zo strany žalovaného, neplatnosť písomného rozhodnutia o organizačných zmenách, nedostatky v spôsobe prerokovania

výpovede so zástupcami zamestnancov a nesplnenie podmienky nemožnosti ďalšieho zamestnávania sťažovateľky na kratší pracovný úväzok.

5. Napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu bolo dovolanie podané sťažovateľkou odmietnuté podľa § 447 písm. f) CSP, pretože najvyšší súd zhodnotil dovolacie námietky sťažovateľky ako skutkové otázky so záverom, že dovolateľka neformulovala relevantné právne otázky, ktorých riešenie by v dovolacom konaní bolo možné v zmysle § 421 ods. 1 CSP.

6. V podanej ústavnej sťažnosti sťažovateľka uvádza, že súd prvej inštancie spoločne s krajským súdom ako súdom odvolacím, ktorý v celom rozsahu potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie, čím vyjadril svoj súhlas s jeho postupom a rozhodnutím, sa nesprávnym spôsobom vysporiadali s absenciou písomného rozhodnutia žalovaného o organizačnej zmene, diskriminačným postupom žalovaného pri výkone prijatej organizačnej zmeny, porušením ponukovej povinnosti žalovaného ako zamestnávateľa podľa § 63 ods. 2 písm. a) zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v platnom znení (ďalej len „Zákonník práce“) a absenciou prerokovania výpovede so zástupcami zamestnancov. Ich závery boli *„povrchné, formalistické, úplne rezignujúce na účel a zmysel právnej úpravy, čo zakladá porušenie práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR“*.

7. Sťažovateľka sa ohradzuje aj proti záverom uvedeným v napadnutom rozhodnutí najvyššieho súdu. Nesúhlasí, že ňou uvádzané dovolacie dôvody sú skutkového charakteru, a naďalej zotrváva na argumentácii uvedenej v podanom dovolaní, pričom rozporuje požiadavky najvyššieho súdu na špecifikáciu dovolacích dôvodov vo forme dovolacej otázky. Podľa jej názoru dovolací súd nesprávne vyhodnotil ňou uvádzané dovolacie dôvody, nerozlíšil v rozpore s Civilným sporovým poriadkom samotný dovolací dôvod podľa § 432 CSP a dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 CSP. Takýto postup najvyššieho súdu je vyjadrením pokračovania politiky *„protiprávneho odmietania dovolaní na základe svojvoľných kritérií, čo už bolo predmetom kritiky zo strany ÚS SR v uznesení PLz. ÚS 1/2018“*.

8. Sťažovateľka je toho názoru, že okresný súd spoločne s krajským súdom vyhodnotili jej žalobu prísne formalisticky, popierajúc účel a zmysel právnej úpravy, čím porušili právo sťažovateľky na súdnu ochranu garantovanú čl. 46 ods. 1 ústavy. Najvyšší súd podobne neoprávnene zasiahol do práva sťažovateľky na súdnu ochranu, a to tým, že v rozpore s § 421 ods. 1 CSP odmietol ňou podané dovolanie.

9. Na základe uvedeného sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd rozhodol nálezom takto:

„1. Krajský súd v Bratislave svojím rozsudkom zo dňa 26.09.2017, č. k. 14Co/120/2015 – 502 porušil základné právo sťažovateľky zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.

2. Rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 26.09.2017, č. k. 14Co/120/2015 – 502 sa zrušuje.

3. Najvyšší súd SR svojím uznesením zo dňa 30.04.2019, č. k. 3Cdo 63/2018 porušil základné právo sťažovateľky zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.

4. Uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 30.04.2019, č. k. 3Cdo 63/2018 sa zrušuje.

5. Krajský súd v Bratislave a Najvyšší súd SR sú povinní zaplatiť sťažovateľke spoločne a nerozdielne náhradu trov konania na účet jej právneho zástupcu.“

II.

Právomoc ústavného súdu a relevantná právna úprava

10. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

11. Podľa čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

12. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

13. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

13.1 Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

14. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

15. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh ústavný súd ustálil, že jej podstatou je tvrdené porušenie základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým rozhodnutím krajského súdu a rozhodnutím najvyššieho súdu. Porušenie

základného práva na súdnu ochranu rozhodnutím krajského súdu vidí sťažovateľka v tom, že krajský súd nesprávne vec posúdil po právnej stránke. Najvyšší súd ako súd dovolací tento nedostatok neodstránil, ale podané dovolanie odmietol podľa § 447 písm. f) CSP z dôvodu, že dovolacie dôvody neboli vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP, čím sa podľa sťažovateľky dopustil nesprávneho posúdenia prípustnosti dovolania s následkom porušenia jej základného práva na súdnu ochranu.

III.1 K porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy rozhodnutím krajského súdu

16. Ústavný súd v rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti zistil, že sťažovateľka je zastúpená advokátom, ústavná sťažnosť má náležitosti ustanovené zákonom, je prípustná, bola podaná včas a oprávnenou osobou; ústavný súd ale musí konštatovať, že v časti namietajúcej porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy rozhodnutím krajského súdu nie je daná jeho právomoc na jej prerokovanie.

17. Sťažovateľka vo vzťahu k rozhodnutiu krajského súdu napáda právne posúdenie veci. Rovnako aj v podanom dovolaní sťažovateľka vytýkala krajskému súdu nesprávne právne posúdenie veci (na zhodnom argumentačnom základe), ktoré podradila pod dovolacie dôvody podľa § 421 ods. 1 CSP. Napokon aj v podanej ústavnej sťažnosti sťažovateľka opakuje svoju argumentáciu, pričom nesprávnym právnym posúdením veci malo dôjsť k porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. V tejto časti ústavný súd konštatuje, že ak sa argumentmi sťažovateľky (nesprávne právne posúdenie) proti napadnutému rozsudku krajského súdu v rámci posudzovania dovolacích dôvodov zaoberal najvyšší súd, a to v miere, ktorá splnila všetky atribúty pre naplnenie ochrany sťažovateľkou označeného základného práva, ústavný súd nemá na opätovné posúdenie týchto argumentov právomoc (§ 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

18. Vzhľadom na to, že je úlohou nielen ústavného súdu, ale aj všeobecných súdov poskytovať ochranu základným právam, ústavný súd v duchu zásady sebaobmedzenia s ohľadom na princíp subsidiarity odmietol ústavnú sťažnosť z uvedených dôvodov (bod 17

tohto odôvodnenia) podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie (§ 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

III.2 K porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy rozhodnutím najvyššieho súdu

19. V zmysle konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvozené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 209/05).

20. Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti už viackrát uviedol, že podstata základného práva priznaného čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v oprávnení každého reálne sa domáhať ochrany svojich práv na súde, že tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola označenému právu poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré ustanovenie o súdnej ochrane vykonávajú, a teda že základné právo na súdnu ochranu nespočíva len v práve domáhať sa súdnej ochrany, ale túto aj v určitej kvalite, t. j. zákonom ustanoveným postupom súdu, dostať. Postup súdov v konaní a jeho kvalita predurčená zákonom je vyjadrením základného práva na súdnu ochranu účastníka konania vyplývajúceho z čl. 46 ods. 1 ústavy. Ochrana základným právam a slobodám poskytujú predovšetkým všeobecné súdy, pričom ústavný súd súdnu ochranu

v konaní o sťažnosti poskytuje iba vtedy, ak porušenie procesných práv účastníkov konania chránených zákonmi je súčasne aj porušením základného práva alebo slobody upravených ústavou alebo medzinárodnou zmluvou (m. m. I. ÚS 54/97, IV. ÚS 192/08, IV. ÚS 16/09).

21. Napadnuté rozhodnutie dovolacieho súdu sťažovateľka spochybnila z hľadiska posúdenia dovolacích dôvodov ňou uvedených. Najvyšší súd uviedol, že je povinnosťou dovolateľa naformulovať dôvody dovolania v zmysle namietaných okolností zakladajúcich prípustnosť dovolania. Ak sťažovateľka dovolacie dôvody opierala o nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. a), b) a súčasne aj c) CSP, bolo jej povinnosťou tieto dôvody formulovať v súlade s požiadavkami podľa § 432 CSP.

22. Na účely posúdenia namietaného rozhodnutia najvyššieho súdu sa ústavný súd oboznámil s napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu, ako aj s obsahom dovolania podaného sťažovateľkou 15. januára 2018.

23. K prípustnosti dovolania, ktorú sťažovateľka odvodila od § 421 ods. 1 písm. a) CSP, t. j. ak sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, najvyšší súd v bode 22 svojho rozhodnutia uviedol, že dovolateľ má povinnosť konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť aj jej riešenie formulované odvolacím súdom, ďalej označiť prax dovolacieho súdu (t. j. konkrétne rozhodnutia), od ktorej sa odvolací súd odklonil a napokon uviesť aj ním navrhované riešenie predmetnej právnej otázky. V prípade sťažovateľky nebola splnená podmienka konkretizácie právnej otázky, ktorú odvolací súd vyriešil inak, ako ju rieši prax dovolacieho súdu. V dovolaní označila konkrétne rozhodnutie najvyššieho súdu R 3/1992, pričom skutkovo sa jeho právna veta nevzťahovala na prejednávaný prípad. Sťažovateľka namietala, že krajský súd sa odklonil od rozhodnutia R 3/1992, z ktorého citovala: „*Za rozhodnutie organizácie o organizačnej zmene nemožno považovať iba prejednanie rozvrhu funkcií na budúce obdobie, na základe ktorého by potom o zmenách v organizácii rozhodoval iný príslušný orgán.*“

24. V prípade sťažovateľky ale rozhodnutie o organizačnej zmene neschvaľoval následne iný orgán odlišný od žalovaného, predmetom sporu bola jeho formulácia, ktorú krajský súd posúdil v materiálnom zmysle. Z tohto hľadiska bolo sporným, či rozhodnutie žalovaného o organizačnej zmene spĺňalo požiadavky podľa § 63 ods. 1 písm. a) Zákonníka práce, a to najmä po obsahovej stránke. V konaní sa neriešilo, či takéto rozhodnutie musí byť písomné, pretože bolo preukázané, že žalovaný rozhodnutie o organizačnej zmene vydal v písomnej forme. Namietaný bol obsah tohto rozhodnutia. Riešenie tejto otázky má podľa názoru ústavného súdu charakter skutkového posúdenia veci a ako také nespadá pod právne posúdenie veci namietané sťažovateľkou podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP aj napriek uvedeniu judikátu R 3/1992, ktorý ako konštatoval najvyšší súd, nesúvisel s prejednávanou vecou.

25. Prípustnosť sťažovateľkou podaného dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, teda riešenie právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, je podľa názoru najvyššieho súdu potrebné zdôvodniť uvedením otázky, od ktorej rozhodnutie odvolacieho súdu naozaj závisí, a teda jej iné zodpovedanie by pre dovolateľa malo za následok iný výsledok v spore, pričom táto otázka musí splniť podmienku, že nebola dovolacím súdom riešená. Konkrétne uviedol: „... v prípade absencie vymedzenia právnej otázky nemôže najvyšší súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili súdy prvej inštancie a odvolací súd; v opačnom prípade by uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v C.s.p., ale aj (konkrétne) cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 C.s.p. (porovnaj analogicky 1Cdo 23/2017, 2Cdo 117/2017, 4Cdo 95/2017, 7Cdo 140/2017 alebo 8Cdo 78/2017).“ (bod 27 rozhodnutia najvyššieho súdu). Najvyšší súd neidentifikoval v dovolaní podanom sťažovateľkou jednoznačnú formuláciu takejto otázky, podané dovolanie v tejto časti polemizovalo so zisteným skutkovým stavom veci. Sťažovateľka uviedla, že otázka neplatnosti výpovede v dôsledku porušenia zásady rovnakého zaobchádzania a aplikácia inštitútu obráteného dôkazného bremena v konaní o neplatnosť skončenia pracovného pomeru neboli v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu riešené. S týmito tvrdeniami sa krajský súd vysporiadal tak, že prípadné diskriminačné

konanie zamestnávateľa nesúviselo s ukončením jej pracovného pomeru, a preto nebolo pre túto vec vôbec podstatné. Nešlo tu o posudzovanie právnej otázky, ale skutkových záverov krajského súdu. Okrem toho sťažovateľka namietala aj nedostatky v procesnom postupe krajského súdu týkajúce sa opomenutia aplikovať tzv. obrátené dôkazné bremeno podľa § 11 ods. 2 zákona č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v platnom znení. Nedostatky v procesnom postupe odvolacieho súdu, ktoré majú za následok porušenie práva na spravodlivý proces, však možno v dovolaní namietat' len z dôvodov podľa § 420 písm. f) CSP, čo sťažovateľka v podanom dovolaní neuplatnila. Sťažovateľka týmto nedostatkom dôvodila porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy až podanou ústavnou sťažnosťou, preto by v tomto smere bolo možné uvažovať aj o nedostatku právomoci ústavného súdu z dôvodu, že existoval iný súd, ktorý mal o veci (námietkach sťažovateľky) rozhodovať. Neaplikovanie obráteného dôkazného bremena v podanom dovolaní podradila pod dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, čo dovolací súd správne vyhodnotil ako dôvod nezakladajúci prípustnosť dovolania.

26. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP, t. j. existencie rozdielnej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, najvyšší súd uviedol, že relevantnou právnou otázkou je otázka, ktorú dovolací súd rieši rozdielne. Dovolateľ musí uviesť konkrétnu právnú otázku riešenú odvolacím súdom a zároveň poukázať na jej odlišné riešenie v praxi dovolacieho súdu, čo uviedol najvyšší súd v bode 31 napadnutého rozhodnutia. V tomto prípade sťažovateľka nepoukázala na žiadnu rozdielnu rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, poukázala iba na judikát R 51/1975: „*Organizácia nemá možnosť pracovníka ďalej zamestnávať (§ 46 ods. 2 písm. a) zákonníka práce) alebo ponúknuť pracovníkovi inú pre neho vhodnú prácu (§ 46 ods. 2 písm. b) zákonníka práce) tiež vtedy, ak má voľné len také pracovné miesta, ktoré nie je pracovník schopný vykonávať vzhľadom k svojmu zdravotnému stavu, pre svoje obmedzené schopnosti alebo pre nedostatok kvalifikácie, pokiaľ požadovanú kvalifikáciu nemožno nadobudnúť predchádzajúcou prípravou.*“ Zopakovala svoj nesúhlas s posúdením ponukovej povinnosti zamestnávateľa okresným súdom a krajským súdom a zotrvala na tvrdeniach o neplatnosti prejednávania výpovede so zástupcami zamestnancov.

27. Čo sa týka porušenia ponukovej povinnosti žalovaným, bolo v napadnutom konaní podstatné, či žalovaný mal pre sťažovateľku vhodné pracovné miesto, hoci aj na skrátenej úväzok. Všeobecné sudy zhodnotili, že takéto miesto pre sťažovateľku neexistovalo, pričom sudy uprednostnili riadny a efektívny chod školy pred možnosťou zamestnať sťažovateľku na skrátenej úväzok, čo by zasiahlo aj do úväzkov iných učiteľov. Jednak sa tento záver javí ako udržateľný a jednak sa opäť týka posúdenia veci po skutkovej stránke a nie je tu zrejmý odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

28. K absencii prerokovania výpovede so zástupcami zamestnancov sťažovateľka rozporuje, že k prerokovaniu došlo len formálnym spôsobom. Okresný súd aj krajský súd z vykonaného dokazovania ustálili, že k prerokovaniu výpovede skutočne došlo a rozporovanie tejto skutočnosti je rozporovaním zisteného skutkového stavu veci, preto aj v tejto časti dovolací súd nenašiel spôsobilý dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP.

29. Ústavný súd stabilne judikuje, že otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu (napr. IV. ÚS 238/07, IV. ÚS 499/2011, IV. ÚS 161/2012, II. ÚS 98/2017). Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je vnímaná ústavným súdom primárne ako otázka interpretácie (obyčajného) zákona a v tomto smere sa najvyššiemu súdu ponecháva značná autonómia s tým, že vyriešenie tejto otázky samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení práva sťažovateľa (napr. II. ÚS 324/2010, II. ÚS 410/2016), samozrejme za predpokladu, že ide o riešenie ústavne udržateľné.

30. Podaným dovolaním sťažovateľka v podstate zopakovala svoju argumentáciu použitú v odvolacom konaní a rovnako aj v podanej ústavnej sťažnosti. Dovolací súd námietky sťažovateľky nevyhodnotil ako spôsobilé vyvolať meritórny dovolací prieskum rozhodnutia krajského súdu. Prihliadajúc na relevantné časti napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu, ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd sa ako dovolací súd

v napadnutom uznesení zaoberal a ústavne akceptovateľným spôsobom aj vysporiadal s podstatnými námietkami sťažovateľky, ktorými odôvodňovala prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a), b) a súčasne aj c) CSP. Najvyšší súd sa s dovolacou argumentáciou sťažovateľky nestotožnil, a preto jej dovolanie odmietol v súlade s § 447 písm. f) CSP (dovolací súd odmietne dovolanie, ak nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435).

31. Závery dovolacieho súdu podporujú koncepciu dovolania upravenú v § 419 a nasl. CSP, ktorú priniesol Civilný sporový poriadok. Dovolací súd nie je oprávnený nahrádzať, resp. dotvárať dovolacie dôvody uvedené účastníkom konania, rovnako jeho úlohou nie je posudzovať právne otázky hypotetického charakteru, ktoré nemajú pre konkrétne súdne konanie význam. Na tento účel dovolanie musí byť spísané advokátom a dovolateľ musí byť počas celého konania právne zastúpený. Úlohou dovolacieho súdu je byť zjednocovateľom judikatúry nižších súdov, resp. vlastnej rozhodovacej činnosti. Nie je treťou inštanciou slúžiacou na reparáciu skutkových zistení súdov okresných a krajských. Primárne je súdom právnym, nie skutkovým (porov. ŠTEVČEK, M., FICOVÁ, S., BARICOVÁ, J., MESIARKINOVÁ, S., BAJÁNKOVÁ, J., TOMAŠOVIČ, M. a kol. *Civilný sporový poriadok. Komentár*. Praha : C. H. Beck, 2016, komentár k § 432.).

32. Ústavný súd zhodne s najvyšším súdom identifikovali námietky sťažovateľky ako otázky skutkového charakteru, ktoré vyplynuli z vykonaného dokazovania. Dovolací súd má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP (z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 105/2019, rovnako aj uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 54/2019). Týmto spôsobom sťažovateľka svoje dovolanie nekoncepovala a v podanom dovolaní namietala iba nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 ods. 1 CSP.

33. Možno konštatovať, že ústavný súd nezistil žiadny nedostatok majúci charakter porušenia práva na súdnu ochranu, ktorý by odôvodňoval zásah do napadnutého právoplatného rozhodnutia najvyššieho súdu.

34. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať takú ústavnú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (z novších rozhodnutí napr. I. ÚS 418/2019, ktoré zároveň odkazuje na staršie rozhodnutia I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

35. K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení či nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (m. m. IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08). Ani z tohto hľadiska ústavný súd nezaznamenal nedostatky, či inú zrejmu nespravodlivosť v namietanom rozhodnutí najvyššieho súdu.

36. Ústavný súd preto konštatuje, že napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu nedošlo k porušeniu sťažovateľkinho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, a preto ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

37. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. mája 2020

Miroslav Duriš
predseda senátu